

Хвороба в залежності від форми може проявлятися кількома синдромами: гастроінтестинальним, астено-невротичним, алерго-дерматологічним, інтоксикаційним або гепатолієнальним. Тривалість інкубаційного (латентного) періоду коливається від 7 до 21 дня. При гострій формі маніфестного лямбліозу переважають болі в області пупка і/або правого підребер'я, ознаки диспепсичних розладів – нудота, відрижка, здуття живота, відчуття переповнення шлунка, втрата апетиту. Діарея з частотою дефекації до 3–5 разів на добу. При хронічному лямбліозі характерна втрата ваги, загострення гастродуоденіту, ентериту, дискінезії дванадцятипалої кишки. Біліарно-панкреатична форма характеризується явищами холестазу, гіпер- і гіпотонусу сфінктера жовчного міхура, запаленням жовчовивідних протоків і самого міхура. Пригнічення нервової системи: дратівливість, слабкість. Алергія і дерматологічні прояви.

Антипротозойна терапія – основа лікування хворих на лямбліоз. Метронідазол – препарат, який найчастіше застосовують у терапії лямбліозу. Разом з тим результати проведеного у 2016 р. метааналізу продемонстрували, що застосування метронідазолу асоціюється з поганим комплаєнсом пацієнтів та високим ризиком відмов від подальшого лікування. Крім того, останніми роками повідомляється про зростання захворюваності на лямбліоз, рефрактерний до нітроїмідазолів, особливо серед мандрівників, які повернулися з Індії та інших країн Азії. На сьогодні не існує оптимальної стратегії лікування пацієнтів з нітроїмідазолрефрактерним лямбліозом.

Для діагностики лямбліозу проводять лабораторне дослідження калу на наявність самих паразитів, або частіше їхніх цист та серологічні дослідження – виявлення специфічних антитіл Ig M та Ig G в сироватці крові. Лікування складається з кількох етапів, є комплексним та крім протилямбліозних препаратів включає симптоматичну терапію. Обов'язковим є повторне обстеження калу на цисти лямблій після завершення курсів лікування.

Висновки. Таким чином, діагностика, профілактика і лікування лямбліозу у тварин і людини є важливою проблемою сучасної гуманної та ветеринарної медицини.

БАБЕЗІОЗ СОБАК: СУЧАСНА ДІАГНОСТИКА ТА ПРОФІЛАКТИКА

Коваленко Г.Д.

Науковий керівник: Морозенко Д.В.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

bodrikovaliza6@gmail.com

Актуальність. Бабезіоз гостра або хронічна хвороба, що передається з укусом кліщів. Збудником є найпростіші – бабезії, що належать до ряду *Piroplazmida*. У собак хвороба спостерігається переважно навесні та восени, що пов'язано з масовим нападом імагінальних стадій іксодових кліщів на тварин. Регіон Житомирщини заселений іксодовими кліщами, чисельність яких зростає з кожним роком в геометричній прогресії. На зростання поширення бабезіозу тварин у зоні Полісся України впливає і радіаційне забруднення біологічних переносників збудника.

Мета роботи. проаналізувати способи виявлення збудника бабезіозу в організмі тварин, визначити його профілактику бабезіозу та визначити клінічні ознаки хвороби.

Матеріали і методи. Було проаналізовано сучасну літературу щодо діагностики, лікування і профілактики бабезіозу собак

Отримані результати. Бабезіоз – це одне з найбільш небезпечних сезонних захворювань собак, яке за відсутності своєчасної ветеринарної допомоги може призвести до загибелі тварини. Збудник бабезіозу потрапляє у кров собак із слинних залоз кліща в момент укусу і розмножується в еритроцитах, руйнуючи їх. Інкубаційний період під час зараження бабезіозом складає 4–21 добу і залежить від кількості заражених кліщів, часу прикріплення кліща та кількості паразитів, які потрапили у кров.

У хворих встановлюються наступні клінічні ознаки: слабкість, млявість, відсутність апетиту, анемічність, а пізніше з'являється жовтяничність слизових оболонок, підвищена температура тіла до 39,9 – 41,5 °С. У деяких тварин, частота пульсу становила 130–140 ударів за хвилину, частота дихання – 25–35 за 1 хвилину. На 2–3 добу хвороби сеча набуває червоного кольору.

Виявлення збудника бабезіозу в організмі: пофарбований мазок капілярної крові, мазок «збагаченої крові», імуноферментний аналіз (ІФА), експрес-тести, полімеразна ланцюгова реакція (ПЛР).

Профілактика бабезіозу боротьба з переносниками: репеленти – речовини, що відлякують кліщів, та едалтициди – речовини, що спричиняють загибель дорослих особин кліщів відразу після укусу, коли збудник бабезіозу не встигає проникнути в організм тварини. Профілактика бабезіозу хіміопротекторна: введення в організм собаки з профілактичною метою речовини, яка буде вбивати бабезії уразі їх потрапляння в кров.

Висновки. Бабезіоз – це одне з найбільш небезпечних сезонних захворювань собак. У хворих на бабезіоз собак спостерігаються зазвичай такі клінічні симптоми, як слабкість, млявість, відсутність апетиту, сеча набуває червоного кольору. Діагностика бабезіозу полягає у виявленні збудника за наступними методами: пофарбований мазок капілярної крові, мазок «збагаченої крові», ІФА, експрес-тести та ПЛР.

БІОХІМІЧНІ МАРКЕРИ КРОВІ ЗА БРОНХОПНЕВМОНІЇ СОБАК

Морозенко Д.В., Глебова К.В., Жердева Л.Є., Рижій М.М.

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна

d.moroz.vet@gmail.com

Актуальність. Біохімічні дослідження крові при бронхопневмонії в собак за функціональними печінковими, нирковими тестами і ступенем глікемії зазвичай не дають специфічної інформації про стан дихальної системи. Проте відхилення від норми цих біохімічних показників сироватки крові за пневмонії можуть вказувати на ураження інших органів та систем, що може бути зумовлено розвитком ускладнень внаслідок ендогенної інтоксикації і мати важливе прогностичне значення.

Мета роботи. Дослідити основні біохімічні показники крові за бронхопневмонії собак та встановити їх клініко-діагностичне значення.

Матеріали і методи. В сироватці крові собак за бронхопневмонії було визначено біохімічні показники: загальний білок – за біуретовою реакцією, білкові фракції – турбідиметричним методом, активність аланін- (АлАТ) і аспартат- (АсАТ) амінотрансфераз – уніфікованим динітрофенілгідразиновим методом Райтмана-Френкеля, активність лужної фосфатази – за методом Боданські, активність γ -глутамілтранспептидази – кінетичним методом, гаптоглобін – за гемоглобінозв'язувальною здатністю сироватки крові, кальцій – спектрофотометрично, фосфор – за відновленням фосфомолібденової кислоти, магній – реакцією з титановим жовтим, сечовину – з діацетилмонооксидом, креатинін – реакцією